

BUỔI HỌP THAM VẤN GIỮA ỦY BAN CHỨNG KHOÁN NHÀ NƯỚC VÀ NHÓM CÔNG TÁC THỊ TRƯỜNG VỐN – DIỄN ĐÀN DOANH NGHIỆP VIỆT NAM

Thời gian: 14:00 – 17:00, ngày 20/5/2016

Địa điểm: Trụ sở Ủy ban Chứng khoán, 164 Trần Quang Khải, Hà Nội

Ông Kiên Nguyễn - Đại diện Nhóm Công tác Thị trường Vốn

Một số vấn đề Nhóm Công tác Thị trường Vốn quan tâm và mong muốn nhận được phản hồi của phía Ủy ban bao gồm:

- **Môi trường và khung pháp lý đối với vấn đề tăng sở hữu nước ngoài:** Mặc dù Nghị định 60 về tăng sở hữu nước ngoài đã có hiệu lực được 8 tháng, tuy nhiên trên tổng số 700 doanh nghiệp niêm yết mới có 5 doanh nghiệp hoàn tất thủ tục tăng sở hữu nước ngoài. Theo đánh giá của chúng tôi đây là một con số vô cùng nhỏ.

Chúng tôi đã nhận được bản dự thảo Nghị định quy định một số điều kiện đầu tư kinh doanh chứng khoán mới nhất từ phía Ủy Ban, tuy nhiên, dự thảo mới này rất khác với dự thảo mà phía Nhóm công tác đã đóng góp ý kiến tại cuộc họp ngày 24/2. Cụ thể là vấn đề tăng sở hữu nước ngoài tại các công ty đại chúng, thay vì quy định thông thoáng trong dự thảo Nghị định cung cấp cho Nhóm vào tháng 2/2016, thì tại dự thảo mới quy định lại rất chung chung.

2 vấn đề nổi cộm nhất mà Nhóm công tác thị trường vốn muốn nhấn mạnh lại là:

- + Thị trường chứng khoán là thị trường cần phải được điều chỉnh riêng biệt, không thể dùng luật về đầu tư trực tiếp để áp dụng cho đầu tư gián tiếp.
- + Khi đã cho phép sở hữu nước ngoài lên đến 100% như trong dự thảo Nghị định hiện nay, đối với những trường hợp pháp luật chưa hoặc không quy định rõ ràng, đề nghị cho phép sở hữu nước ngoài ở những công ty này lên đến 100% thay vì hạn chế 49%.
- **Quỹ hưu trí tự nguyện:** Nhóm công tác Thị trường Vốn xin đề xuất với Ủy Ban chuyển kiến nghị của VBF lên Bộ Tài chính và các đơn vị liên quan. Chúng tôi rất hi vọng Nghị định này sớm được ban hành và bao gồm những chính sách ưu đãi thuế phù hợp để thu hút nhà đầu tư đầu tư vào quỹ hưu trí bổ sung này.
- **Cổ phần hóa:** Nhóm Công tác Thị trường Vốn đề xuất tăng mức phạt vi phạm về thời gian và thủ tục niêm yết lên đến 10% lợi nhuận ròng của công ty vi phạm và buộc chủ tịch và thành viên hội đồng quản trị của công ty vi phạm chịu trách nhiệm cá nhân về việc công ty vi phạm thời gian niêm yết và thủ tục niêm yết. Kính đề nghị Ủy ban khi sửa luật về cổ phần hóa nên cân nhắc xem xét quy định cụ thể thời gian từ khi kết thúc cổ phần hóa cho đến khi chuyển đổi thành công ty cổ phần là bao lâu, và khi các công ty tiến hành thủ tục xin cổ phần hóa, cần yêu cầu hoàn tất luôn thủ tục xin niêm yết tại sàn UPCOM hoặc sàn chính trong hồ sơ xin cổ phần hóa.

Phản hồi của bà Tạ Thanh Bình – Phó Vụ trưởng Vụ phát triển thị trường, UBCKNN

- Đối với nhận định của Nhóm Công tác thị trường Vốn rằng tác động của Nghị định 60 lên thị trường còn rất hạn chế, phía UBCKNN cho rằng để đánh giá toàn diện mức độ ảnh hưởng của một Nghị định cần nhìn nhận từ nhiều khía cạnh, ngoài tác động đối với số lượng doanh nghiệp xin tăng sở hữu nước ngoài cần xét đến tâm lý thị trường, với nhà đầu tư, v.v. Ngay cả văn bản trước Nghị định 60, khi sở hữu nước ngoài chỉ dừng lại ở 49%, sự quan tâm của nhà đầu tư nước ngoài cũng chỉ tập trung vào một nhóm các doanh nghiệp niêm yết nhất định.

Trên thực tế, sau khi Nghị định 60 được ban hành, UBCKNN cũng đã tích cực phối hợp với các đơn vị liên quan xử lý những hồ sơ doanh nghiệp có nhu cầu tăng sở hữu nước ngoài trên thị trường. Tính đến thời điểm hiện tại, UBCKNN chưa nhận được phản hồi nào của doanh nghiệp nêu lên những vướng mắc trong quá trình thực hiện thủ tục này và theo nhận xét của Ủy ban, không phải doanh nghiệp nào cũng có nhu cầu tăng sở hữu nước ngoài lên 100%.

- Đối với nhận định của VBF về dự thảo Nghị định quy định một số điều kiện đầu tư kinh doanh chứng khoán mới là một bước lùi so với dự thảo cung cấp vào tháng 2/2016, chúng tôi xin có phản hồi như sau:
 - + Cần phải có sự phân định rõ ràng giữa Luật đầu tư và Luật chứng khoán vì Luật đầu tư áp dụng đối với đầu tư trực tiếp còn Luật chứng khoán áp dụng cho đầu tư gián tiếp: theo quy định tại khoản 2 điều 4 Luật đầu tư 2014 có quy định thứ tự ưu tiên áp dụng trong trường hợp có cùng một nội dung mà được quy định khác nhau giữa các Luật bao gồm Luật đầu tư và Luật chuyên ngành là phải thực hiện theo Luật đầu tư trừ trường hợp trình tự thủ tục đầu tư quy định tại Luật chứng khoán có quy định khác. Tương tự, tại khoản 2 điều 45 Nghị định 118 cũng quy định rõ khi đầu tư giao dịch chứng khoán trên thị trường chứng khoán thì các tổ chức kinh tế có vốn đầu tư nước ngoài thực hiện theo pháp luật chứng khoán về thủ tục đầu tư.

Do đó, sau khi xin ý kiến của các thành viên thị trường và các đơn vị, Bộ ngành liên quan đặc biệt là Bộ Tư pháp, UBCKNN nhận thấy rằng không có cơ sở pháp lý chắc chắn nếu quy định về điều kiện xác định nhà đầu tư nước ngoài tham gia vào thị trường chứng khoán tại Nghị định này. Để quy định vấn đề này trong pháp luật về chứng khoán, chúng ta cần đưa vào một văn bản pháp lý có hiệu lực cao hơn cụ thể là Luật chứng khoán.

- + Trong mọi trường hợp, không tính cổ phần, phần vốn góp thuộc sở hữu của công ty đại chúng và quỹ đầu tư đại chúng vào tỷ lệ sở hữu nước ngoài tại một công ty trừ trường hợp luật pháp chuyên ngành của Việt Nam có quy định cụ thể và rõ ràng khác: Ngoài việc chưa có cơ sở pháp lý chắc chắn, xét về khía cạnh giám sát, nếu coi một doanh nghiệp có sở hữu phần vốn góp của bên nước ngoài trên 51%, khi tham gia giao dịch trên thị trường chứng khoán được coi như tổ chức trong nước và được đầu tư không hạn chế, vô hình chung làm cho quy định này trở nên vô nghĩa và không công bằng với các doanh nghiệp khác.

- + Cho phép sở hữu nước ngoài lên đến 100% đối với các công ty đại chúng hoạt động trong tất cả các ngành nghề, trừ trường hợp luật pháp Việt Nam hoặc điều ước quốc tế mà Việt Nam là thành viên có quy định cụ thể và rõ ràng về tỷ lệ sở hữu nước ngoài nhỏ hơn: Trong Nghị định 60 có quy định đối với các công ty đại chúng hoạt động trong ngành nghề đầu tư kinh doanh có điều kiện, áp dụng cho nhà đầu tư nước ngoài, chưa có quy định cụ thể về sở hữu nước ngoài thì tỷ lệ sở hữu nước ngoài tối đa là 49%. Vấn đề này đã được quy định rõ trong Nghị định và các doanh nghiệp cần áp dụng theo quy định.

Phản hồi của bà Khuê – Phó Vụ trưởng Vụ Pháp chế, UBCKNN

Đối với dự thảo lần 1, 2 của dự thảo Nghị định quy định một số điều kiện đầu tư kinh doanh chứng khoán, UBCKNN có những quy định rất cởi mở liên quan đến tỷ lệ sở hữu nước ngoài. Cách tính sở hữu nước ngoài quy định tại dự thảo lần 1, 2 đối với doanh nghiệp niêm yết hay doanh nghiệp đăng ký trên thị trường chứng khoán không được tính vào tỷ lệ sở hữu nước ngoài. Tuy nhiên, sau khi tham khảo ý kiến các Bộ ngành có liên quan và các thành viên thị trường, có nhiều ý kiến cho rằng

quy định đó trái với Luật đầu tư, cụ thể là điều 23 và các quy định khác Luật đầu tư. Quy định này đã vượt qua thẩm quyền của UBCKNN khi đưa nội dung này vào dự thảo Nghị định.

Phản hồi của ông Long – Phó Vụ trưởng Vụ Quản lý các công ty quản lý quỹ và Quỹ đầu tư chứng khoán

Theo chúng tôi được biết đơn vị soạn thảo Nghị định về quỹ hưu trí tự nguyện, Vụ tài chính ngân hàng – Bộ Tài chính vừa trình Chính phủ dự thảo mới nhất của Nghị định.

Phản hồi của ông Trương Lê Quốc Công – Vụ trưởng Vụ Quản lý Chào bán chứng khoán

- Đối với ý kiến đóng góp của VBF về việc kết hợp cổ phần hóa và niêm yết, chúng tôi xin trao đổi là UBCKNN chỉ quản lý thị trường thứ cấp, còn thị trường sơ cấp thuộc thẩm quyền quản lý của Bộ Tài chính.
- Khi cổ phần hóa, doanh nghiệp chưa được thành lập. Khi công ty cổ phần mới được thành lập, việc ra quyết định niêm yết thuộc quyền của cổ đông. Đề xuất của VBF khi các công ty tiến hành thủ tục xin cổ phần hóa, cần yêu cầu hoàn tất luôn thủ tục xin niêm yết là đi ngược lại với Luật doanh nghiệp. Trên tinh thần, chúng tôi sẽ cố gắng lồng ghép đề xuất này vào dự thảo sửa đổi Nghị định 59 theo đúng tinh thần Luật doanh nghiệp.
- Liên quan đến việc tăng sở hữu nước ngoài theo Nghị định 60, với tư cách là đơn vị trực tiếp thực hiện và xử lý, việc quy định tỷ lệ sở hữu nước ngoài thuộc trách nhiệm của Bộ kế hoạch và đầu tư. Bản thân Bộ kế hoạch đầu tư cũng chỉ là đơn vị tổng hợp ý kiến của các Bộ chuyên ngành. Lí do là do hạ tầng pháp luật của Việt Nam chưa bắt nhịp kịp với tinh thần cởi mở của thị trường và bản thân doanh nghiệp cũng gặp vướng mắc khi đăng ký ngành nghề kinh doanh.
- Về vấn đề kết hợp cổ phần hóa niêm yết, Nghị định 59 do Vụ Tài chính doanh nghiệp Bộ tài chính chủ trì soạn thảo có quy định về 3 phương thức về thoái vốn bao gồm đấu giá, bảo lãnh phát hành và thỏa thuận. Tuy nhiên, 2 phương thức sau đều căn cứ trên phương thức đấu giá và chúng tôi nhận thấy bản thân phương thức cổ phần hóa này cũng có những hạn chế nhất định. Tỷ lệ đấu giá thành công theo thống kê gần đây của UBCKNN là còn khoảng 30% - 45%.
- UBCKNN kết hợp với Bộ Tài chính có một đề án do chủ tịch Vũ Bằng làm chủ nhiệm đề án xây dựng phương pháp lập sổ (“book-bidding”) trong cổ phần hóa và thoái vốn doanh nghiệp nhà nước. Hiện đề án đang đi vào giai đoạn cuối và sẽ đưa vào làm thí điểm song song với quá trình sửa đổi Nghị định 59.

Phản hồi của bà Phạm Thị Thanh Hương – Phó Vụ trưởng Vụ Thanh tra

Vấn đề vi phạm niêm yết

- Trong quá trình xây dựng Nghị định số 108/2013/NĐ-CP quy định xử phạt vi phạm hành chính trong lĩnh vực chứng khoán và thị trường chứng khoán, UBCKNN cũng có những đề xuất cụ thể với các Bộ ngành và cơ quan liên quan, cơ quan thẩm định Bộ tư pháp và Văn phòng Chính phủ đối với việc đưa ra các khung xử phạt để đảm bảo tính răn đe phù hợp hơn với thị trường chứng khoán không phụ thuộc vào khung phạt tiền ví dụ như từ 1-5% khoản thu lợi bất chính hay từ 1 đến 5 lần khoản thu trái pháp luật hoặc trên cơ sở lợi nhuận như VBF đề xuất, v.v. Tuy nhiên, những đề xuất trên vấp phải ý kiến từ phía các Bộ ngành và đặc biệt là Bộ tư pháp. Lí do là trong lĩnh vực xử phạt hành chính phải đảm bảo phù hợp với luật xử lý vi phạm hành chính và phải phù hợp với tính chất mức độ vi phạm.
 - ⇒ Để đảm bảo tính răn đe, ngoài việc tăng mức phạt tiền, UBCKNN đã có bổ sung các hành thức xử phạt bổ sung và khắc phục hậu quả trong dự thảo mới.

Vi phạm thời gian niêm yết hoặc thủ tục niêm yết

- Chúng tôi cũng sẽ xem xét chế tài xử phạt trong các trường hợp này sao cho đảm bảo tính răn đe với mức xử phạt từ thấp đến cao.

Tăng mức phạt đối với Chủ tịch, thành viên HĐQT phải chịu trách nhiệm cá nhân

- Đây là một trong các nguyên tắc đã quy định trong Nghị định 108, trường hợp phạt tổ chức, tổ chức sau khi chấp hành quy định xử phạt phải tiến hành xác định các cá nhân vi phạm để chịu trách nhiệm pháp lý và tài chính đối với doanh nghiệp.

Phương pháp phòng tránh tình trạng doanh nghiệp làm chậm quá trình đăng ký lại doanh nghiệp

- Trong Nghị định 60 đã quy định trong thời hạn 90 ngày kể từ ngày kết thúc đợt chào bán, doanh nghiệp nhà nước phải hoàn tất các thủ tục đăng ký lại doanh nghiệp và thực hiện các thủ tục đưa chứng khoán vào niêm yết và đăng ký giao dịch trên thị trường. Trên cơ sở đó, chúng tôi sẽ có chế tài xử phạt để đảm bảo tính răn đe.

Ông Kiên Nguyễn - Đại diện Nhóm Công tác Thị trường Vốn

- Đối với vấn đề sở hữu nước ngoài, trong cuộc họp tháng 2/2016 cũng như cuộc họp ngày hôm nay, chúng tôi nhận thấy rằng các vướng mắc không thể giải quyết được ở tầm Nghị định mà buộc phải sửa đổi Luật. Chúng tôi cũng được biết rằng Bộ Kế hoạch và đầu tư đang có đề xuất sửa Luật đầu tư và chúng tôi cũng đã đề cập đến vấn đề này trong cuộc họp tham vấn với Văn phòng chính phủ về các khó khăn vướng mắc Doanh nghiệp gặp phải trong quá trình thực hiện Luật đầu tư và Luật Doanh nghiệp. Tuy nhiên, Nhóm công tác thị trường vốn hi vọng UBCKNN có thể cùng với Nhóm công tác đưa tiếng nói trong quá trình sửa Luật đầu tư cũng như Luật chứng khoán.

Bà Nguyễn Thanh Thủy – Ngân hàng CitiBank Vietnam

- Tại điều 98 Luật chứng khoán có nêu rằng các ngân hàng giám sát là ngân hàng thương mại có giấy phép chứng nhận đăng ký ngân hàng lưu ký, tuy nhiên tại điều 19 dự thảo Nghị định có quy định *ngân hàng được đăng ký làm ngân hàng giám sát* bao gồm ngân hàng thương mại có Giấy chứng nhận đăng ký hoạt động lưu ký chứng khoán Kính đề nghị UBCKNN cho biết nếu đã là ngân hàng thương mại và có giấy chứng nhận đăng ký hoạt động lưu ký thì sẽ đương nhiên được phép thực hiện hay ngân hàng phải thực hiện thủ tục làm đăng ký lại. Trong trường hợp phải đăng ký lại thì quy trình thủ tục sẽ bao gồm những gì?

Ông Nguyễn Khắc Hải – Công ty Quản lý tài sản SSI

- Tôi mong muốn bày tỏ quan ngại về việc phía UBCKNN đã loại bỏ việc ngoại trừ đối với phần vốn góp của công ty đại chúng. Việc này sẽ có ảnh hưởng rất lớn tới các công ty đã thực hiện tăng sở hữu nước ngoài cũng như những công ty có ý định tăng sở hữu nước ngoài.

Ông Kiên Nguyễn - Đại diện Nhóm Công tác Thị trường Vốn

- Trong khi chờ đợi một khung pháp lý rõ ràng và cụ thể hơn về tỷ lệ sở hữu nước ngoài, chúng tôi xin kiến nghị UBCKNN là đơn vị chủ trì và đầu mối cho NVDR (chúng chỉ lưu ký không có quyền biểu quyết) khởi động lại đề án NVDR. Chúng tôi cho rằng sau các cuộc đối thoại giữa VBF và UBCKNN, chúng ta cũng cần đưa ra giải pháp trước mắt cho thị trường và chúng tôi cho rằng NVDR sẽ là một giải pháp khả thi và nhanh chóng.

DANH SÁCH THAM DỰ

Đại diện Ủy ban Chứng khoán Nhà nước (“UBCKNN”)		
STT.	Họ tên	Phòng/Ban
1	Ông Trương Lê Quốc Công	Vụ trưởng Vụ Quản lý Chào bán chứng khoán
2	Bà Tạ Thanh Bình	Phó Vụ trưởng Vụ phát triển thị trường
3	Bà Nguyễn Thị Khuê	Phó Vụ trưởng Vụ pháp chế
4	Bà Phạm Thị Thanh Hương	Phó Vụ trưởng Vụ Thanh tra
5	Ông Nguyễn Quang Long	Phó Vụ trưởng Vụ Quản lý các công ty quản lý quỹ và Quỹ đầu tư chứng khoán
6	Ông Hoàng Phú Cường	Phó Vụ trưởng Vụ Quản lý kinh doanh
7	Bà Khuất Thị Bích Thủy	Phó Vụ trưởng Vụ Hợp tác Quốc tế
Đại diện Nhóm công tác Thị trường Vốn – Diễn đàn Doanh nghiệp Việt Nam		
STT.	Họ tên	Công ty
8	Ông Kiên Nguyễn	Dragon Capital
9	Bà Trần Thị Hương Giang	CitiBank
10	Bà Nguyễn Thanh Thủy	CitiBank
11	Ông Hoàng Quốc Hùng	CitiBank
12	Bà Nguyễn Thị Hằng Nga	Công ty Quản lý Quỹ Vietcombank
13	Ông Nguyễn Khắc Hải	Công ty Quản lý Tài sản SSI
14	Bà Đặng Thị Vân Anh	VBF Secretariat
15	Chị Nguyễn Ngọc Anh	VBF Secretariat